

TAPA VALLAVOLIKOGU
MÄÄRUS

Tapa

**Tapa valla kaugküttepiirkondade soojusmajanduse
arengukava aastateks 2020 – 2032**

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lg 3 punkti 2 ja § 22 lõige 2 ning Tapa Vallavolikogu 30.09.2019 määruse nr 66 „Arengukava ja eelarvestrateegia koostamise ja muutmise kord“ § 5 lg 2 alusel.

§ 1. Võtta vastu Tapa valla kaugküttepiirkondade soojusmajanduse arengukava aastateks 2020 – 2032 (lisatud).

§ 2. Avalikustada Tapa valla kaugküttepiirkondade soojusmajanduse arengukava aastateks 2020 – 2032 valla kodulehel.

§ 3. Tunnistada kehtetuks Tapa Vallavolikogu 25.09.2014 määrus nr 23 ”Tapa linna kaugküttepiirkonna soojusmajanduse arengukava aastateks 2014 – 2026 kinnitamine“.

§ 4. Tunnistada kehtetuks Tamsalu Vallavolikogu 27.09.2017 määrus nr 15 ”Tamsalu valla soojusmajanduse arengukava aastateks 2017 – 2030”.

§ 5. Arvestada Tapa valla kaugküttepiirkondade soojusmajanduse arengukavaga aastateks 2020 – 2032 Tapa valla järgnevate aastate eelarvestrateegiate ja eelarvete koostamisel vastavalt valla eelarve võimalustele.

§ 6. Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maksim Butšenkov
vallavolikogu esimees

Lisa: Tapa valla kaugküttepiirkondade soojusmajanduse arengukava aastateks 2020 – 2032

Seletuskiri volikogu määruse eelnõu “Tapa valla kaugküttepiirkondade soojusmajanduse arengukava aastateks 2020 – 2032 kinnitamine“ juurde

Tapa Vallavolikogu kinnitas 29.10.2018 otsuse „Tapa valla kaugküttepiirkondade soojusmajanduse arengukava aastateks 2019-2032 kaasajastamise algatamine“. Tapa Vallavalitsuse korraldatud hanke tulemusena on valla kaugküttepiirkondade arengukava koostaja/konsultant Infragate Eesti AS. Lepinguline maksumus 6292,80 eurot käibemaksuga ja esialgne tähtaeg oli 10.08.2019. Arengukava koostaja taotles lepingu tähtaja pikendamist kuni 10.10.2019, sest Tapa linna võrgupiirkonna soojusettevõtte N.R. Energy keeldus vajalikke andmeid väljastamast.

Soojamajanduse arengukava (AK) on kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kinnitav kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumil soojusmajanduse arengusuundi määratlev ja nende elluviimise võimalusi kavandav planeerimisdokument. Uus arengukava on Tapa valla soojusmajanduse arengukava, milles on kajastatud Tapa linna kaugküttepiirkond ja Tamsalu-Sääse kaugküttepiirkond.

Arengukava analüüsib olukorda valla kaugküttepiirkondades ning selle eesmärgiks on anda Tapa vallale selge ja põhjendatud siht kaugküttepiirkondade soojusmajanduse edasiseks arenguks järgneva 12 aasta jooksul, aidata Tapa Vallavalitsusel ja soojusettevõtjal oma tegevust ja pikaajalisi investeeringuid paremini planeerida ning teostada. Edasise töö käigus tuleb läbi arutada Tapa reservkatlamaja parim asukoht. Samuti on ülioluline kajastada volikogu seisukoht Tapa kaugküttetorustike omandiküsimuse osas tulevikuks. Tamsalu katlamaja omandiküsimuse tulevik: kas plaanida katlamaja müümist või jätkata suunda, et katlamaja kuulub kohalikele omavalitsusele.

Tapa vallas on kaks toimivat kaugküttepiirkonda: Tapa linna kaugküttepiirkond ja Tamsalu-Sääse kaugküttepiirkond. Tapa linna kaugküttepiirkonna soojusmajanduse arengukava aastateks 2014 – 2026 on kinnitatud 25.09.2014 ja Tamsalu valla soojusmajanduse arengukava aastateks 2017 – 2030 kinnitati 27.09.2017. Arengukavad töötati välja eesmärgiga tagada kindel, usaldusväärne, efektiivne, põhjendatud hinnaga ning keskkonnanõuetele ja tarbijate vajadustele vastav jätkusuutlik soojusvarustus.

Tamsalus on vallale kuuluv ettevõtte Tamsalu Kalor AS üheaegselt nii soojus- kui võrguettevõtte, soojatootmine ja kaugküttetorustikud kuuluvad läbi ettevõtte Tapa vallale. Tapal kuuluvad katlamajad N.R. Energy OÜ-le ja kaugküttetorustikud valdavalt (ligikaudu 82%) kuuluvad vallale kuuluva ettevõtte Tapa Vesi OÜ kaudu Tapa vallale. Kaugküttetorustikud on antud rendile N.R. Energy OÜ-le kuni 31. juuli 2020. Tapa katlamajad erastati volikogu otsuse kohaselt eeldatavalt 2000. aastal.

Sääse alevikus oli varem iseseisev võrgupiirkond, see ühendati Tamsalu linna kaugküttepiirkonnaga 2006. aastal, selleks rajati Tamsalus asuvast katlamajast kaugküttetorustik Sääsele.

Tapal oli kuni 2013. aastani kaks võrgupiirkonda: linna põhjaosas ja linna lõunaosas. 2013. aastal linna võrgupiirkonnad ühendati selleks rajatud kaugküttetorustiku kaudu. Märtsis 2015 laiendati Tapa linna kaugküttepiirkonda ja sellega liideti Kaitseväe 1. Jalaväebrigadi linnak.

Tapal oli kaugkütte hind 2014. aastal soojusmajanduse esimese AK väljatöötamise ajal 74.07 EUR/MWh; lõpptarbijale koos käibemaksuga 88.88 EUR/MWh.

Käesoleva kütteperioodi algul on Tapa võrgupiirkonnas kaugkütte hind 59.57 EUR/MWh; lõpptarbijale koos käibemaksuga **71.48 EUR/MWh**. Hind on Tapal odavam tolle aja hinnast, kuid soojatarbijate ootused olid kõrgemad.

Tamsalus kaugkütte hind 50,43 EUR/MWh, lõpptarbijale koos käibemaksuga **60.52 EUR/MWh**. Käesoleva kütteperioodi algul on Tamsalu-Sääse võrgupiirkonnas kaugkütte hind 60.52 EUR/MWh.

Tapa linna kaugküttepiirkonna soojusmajanduse arengukava 2014 – 2026 väljatöötamise tingis asjaolu, et linna kaugküttesüsteemide töös esinesid sagedased häired ning kohalikul omavalitsusel puudus ülevaade valdkonna seisust. 2013. aastal oli Tapal töökorras kolm katelt: kaks Buderus S825L-3050 kW Leina 14a katlamajas ja üks Buderus S825L-5200kW Üleviste 5 katlamajas. Üleviste katlamajas, mis oli peakatlamaja, polnud isegi reservkatelt.

Kaugküttevõrgu pikkus Tapa linnas on ligikaudu 10 500 meetrit Kaugküttetorustikud on valdavalt valla omanduses (8600 m, 82%), seega on ülevaade olemas. 2012 – 2013 viidi ellu suuremahuline projekt, mille käigus ehitati 4,2 km uusi kaasaegseid eelsoojustatud torudest kaugküttetorustikke. Projekti realiseerimist toetas 50% ulatuses Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK). Kaugküttevõrgu aasta keskmine suhteline soojuskadu 2017. aastal oli ligikaudu 14,5%.

Rekonstrueerimata on vaid üks, kuid suhteliselt pikk (900 m) torustik: Leina tänava katlamajast mööda Taara ja Võidu puiesteesid kuni Valgejõe puiesteeni kulgev trass. KIK ei pidanud selle torustiku rekonstrueerimist otstarbekaks, sest läheduses puuduvad tarbijad. Praegu veel kehtivas soojusmajanduse AK on sätestatud, et Leina 14a seadmed kavatseb N.R. Energy OÜ viia Üleviste 5 ja/või Kooli 5 katlamajja. Tapa Vallavolikogu 25.09.2014 määruse seletuskirjas on öeldud järgmist: “Soojusenergia tootmine peaks koonduma linna lõunaosas Üleviste tänaval asuvasse, mitut erinevat kütuseliiki kasutavasse, peakatlamajja. Leina tänava katlamaja on plaanis sulgeda ning Kooli tänava katlamaja töötaks reservkatlamajana.”

Käesoleval ajal on meil olulist informatsiooni rohkem ning on üsna selge, et Kooli tänava katlamaja kasutamine selle asukoha ja logilistiliste probleemide tõttu on küsitav. Seetõttu uue AK väljatöötamise ajal arutati läbi reservkatlamaja parim võimalik asukoht ning hetke seisuga oleks selleks Viru Haigla hoonetekompleksi naabus.

Tamsalu valla soojusmajanduse hetkel veel kehtiv arengukava töötati välja eesmärgiga saada siht edasiseks arendamiseks.

Tamsalus on soojatootmine ja soojusenergia jaotamine olnud omavalitsuse kontrolli all ja seega on olnud pidev info arengutest. 2001 aastal paigaldati Tamsalu katlamajja hakkepuidu katel Sermet BIOGrate-2,5 võimsusega 2500 kW, 2006. aastal põhukatel Overdahl K-850 võimsusega 1000 kW. Põhukatel demonteeriti 2018 aastal. Reservkateldeks on üks põlevkiviõlil töötav Bosch TU-L 18 võimsusega 2500 kW ja üks vedelgaasil (LPG) töötav Bosch TU-L 18 võimsusega 2500 kW. Vanad katlad Termest K-110 ja Dvigatel Futer2, võimsusega 1900 kW ja 2000 kW (1996) on demonteeritud. 2012. aastal paigaldati katlamaja juurde suitsugaaside pesur, mida kasutatakse Tamsalu katlamaja õhusaaste vähendamiseks ja ka jääksoojuse kasulikuks ära kasutamiseks tagastuva vee ettesoojendamiseks kütteperioodil. Tamsalu linna katlamaja katlad on töökorras. Nii hakkepuidu- kui ka põlevkiviõli katla kasutegurid on väga head. Kaugküttevõrgu pikkus Tamsalu linnas on 2x4040 meetrit. Kaugküttevõrku on etappide kaupa renoveeritud ja enamus sellest vahetati välja 2010. aastal. Rekonstrueerimistööde käigus paigaldati eelisoleeritud terastorud ja 260 meetri ulatuses eelisoleeritud plasttorud. Konkurentsiameti poolt määratud tehnilistest nõuetest lähtuvalt peab trassikadu olema alla 15% alates 2017. aastast ja hetkeseisuga ei ole see nõue Tamsalus täidetud. Kaugküttevõrgu aasta keskmine suhteline soojuskadu 2016. aastal oli 15,7%. Eesti kaugküttevõrkude keskmine suhteline soojuskadu on 17%.

Tapa linna kaugküttepiirkonna soojusmajanduse arengukava aastateks 2014 – 2026 sätestas Tapale hakkepuidu katlamaja rajamise ja Üleviste katlamajja reservkatla paigaldamise.

Tapa kaugküttepiirkonnas on nelja eelneva aastaga toimunud märkimisväärsed muutused; 2017. aasta algul uue hakkepuidu katlamaja rajamine Üleviste tänaval, kaugküttepiirkonna laiendamine ja Kaitseväe 1. Jalaväebrigaadi linnaku liitumine Tapa linna kaugküttevõrguga, Üleviste vedelkütuse katlamajja reservkatla paigaldamine, kaugküttevõrgu hüdraulilise arvutuse koostamine ja sellest tulenevad järeldused, korterelamute renoveerimine ja energiasäästlikumaks muutmine. Hetke seisuga on Üleviste tänava katlamajas paigaldatud uus hakkepuitu kasutatav katel Agro Forst AVR 7000 võimsusega 7000 kW. Reservkateldeks on üks põlevkiviõlil töötav katel Buderus S825L-5200kW ja üks katel Foster Wheeler RS3410 4000 kW. Leina tänava katlamajas on töökorras kaks katelt Buderus S825L-3050 kW. Samuti on soojusettevõtte alustanud Leina 14a katlamajas rekonstrueerimistöid eesmärgiga paigaldada hakkepuidukatel.

Tapa Vallavalitsusele teadaolevalt on mitmed ettevõtted ja asutused ilmutanud huvi kaugküttevõrguga liitumiseks ning see eeldab uute torustike rajamist. Teema on arengukavas kajastatud.

Arengukava koostamisel juhindutakse Kaugkütteseadusest ja Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusest „Soojusmajanduse arengukava koostamise toetamise tingimused“.

Kaugkütteseadus sätestab § 14¹ soojuse ostu korralduse:

(1) Soojuse tootja teeb soojuse tootmiseks investeeringuid ja võrguettevõtja sõlmib vastavalt vajadusele investeeringukindluse tagamiseks lepinguid tähtajaga kuni 12 aastat alates tootmiseseadmega tootmise alustamisest, arvestades käesoleva seaduse § 1 lõikes 2 sätestatud põhimõtteid. Võimaluse korral eelistatakse valdavalt taastuvatest energiaallikatest toodetud soojust või valdavalt tõhusa koostootmise režiimis taastuvatest energiaallikatest, jäätmetest jäätmeseaduse tähenduses, turbast või põlevkivitöötlemise uttegaasist toodetud soojust ning parimat olemasolevat keskkonnasäästlikku tehnoloogiat.

(2) Kui tekib vajadus uute tootmisvõimsuste järele ja/või lepingute sõlmimiseks on kirjalikult soovi avaldanud mitu ettevõtjat, korraldab võrguettevõtja lepingu sõlmimiseks konkursi.

(3) Kui võrguettevõtja ja soojuse tootja on sama juriidiline isik, kohaldatakse võrguettevõtja poolt soojuse tootmisesse tehtud investeeringule lepingu suhtes kohaldatavaid sätteid.

(4) Võrguettevõtja kohustub Konkurentsiametiga eelnevalt kooskõlastama soojuse ostmise lepingute sõlmimise või uutesse tootmisvõimsustesse investeeringute tegemise ja konkursi korraldamise tingimused, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud tingimusi.

Eelnõu ja seletuskirja koostaja abivallavanem Andrus Freienthal

Eelnõu esitaja ja ettekandja vallavalitsus, ettekandja abivallavanem Andrus Freienthal